

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ. (Β΄ ΟΜΑΔΑ)
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ / ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 13 Απριλίου 2014
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- A. «Τη συνθήκη ειρήνης ακολούθησε... σύντομα υπερίσχυσαν.» (σελ. 12 σχ. βιβλίου).
B. «Η Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάνης... στον Έβρο.» (σελ. 88 σχ. βιβλίου).
Γ. «Ο Αμερικανός πρόεδρος Χάρυ Τρούμαν... από τις ΗΠΑ.» (σελ. 143 σχ. βιβλίου).

ΘΕΜΑ Α2

1. Δ
2. Α
3. Ε
4. ΣΤ
5. Γ

(περισσεύει το Β)

ΘΕΜΑ Β1

«Η Ελλάδα του 1830... στη χώρα να αναπτυχθεί.» (σελ. 34 σχ. βιβλίου).

ΘΕΜΑ Β2

«Η νέα αποικιοκρατία... να απελευθερώσει την «καθ' ημάς Ανατολή».» (σελ. 54-56 σχ. βιβλίου).

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Από το σχολικό βιβλίο προτείνεται να χρησιμοποιηθούν οι σ.76 («Συγκρουόμενα συμφέροντα») και 77 («Οι ευρωπαϊκές συμμαχίες και η πολεμική δυναμική τους»).

Από το πρώτο κείμενο για διερεύνηση σημαντικό είναι να τονιστεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των δυνάμεων, τα αντικρουόμενα συμφέροντα μεταξύ των χωρών κι ο παγκόσμιος χαρακτήρας των συμφερόντων των μεγάλων δυνάμεων της Ευρώπης καθώς επίσης και το γεγονός ότι το σύστημα των συμμαχιών ήταν ευμετάβλητο και απολύτως εξαρτημένο από συγκυρίες κι ευάλωτο σε κρίσεις.

Από το δεύτερο κείμενο σημαντικό είναι να καταδείξουν οι μαθητές τη δημογραφική ερμηνεία ως παράγοντα έκρηξης του πολέμου και να τη συσχετίσουν με το αντίστοιχο απόσπασμα από το σχολικό βιβλίο (σ.76 «Εξάλλου, η ραγδαία εκβιομηχάνιση...Ανατολική Ευρώπη). Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να σχολιάσουν, επίσης, ότι ενώ το σχολικό βιβλίο βλέπει τη μετανάστευση και την απομάκρυνση των ανθρώπων από τις παραδοσιακές κοινωνικές δομές τους ως αιτία δημιουργίας ανατρεπτικών οργανώσεων και κινημάτων και συνακόλουθα αιτία του πολέμου, ο Βερέμης προσθέτει και το στοιχείο του αντισλαβισμού των Γερμανών που διευκολύνει την έκρηξη του πολέμου.

Από το τρίτο κείμενο θα πρέπει να σχολιαστεί ο στρατιωτικός ανταγωνισμός των δύο μεγαλύτερων αντιπάλων, της Γερμανίας και της Βρετανίας, οι διεθνείς κρίσεις στις οποίες ενεπλάκησαν οι χώρες (και να συνδεθεί με το αντίστοιχο απόσπασμα από το σχολικό βιβλίο, σελ.76) και να τονιστεί ότι καθοριστικός παράγοντας για την έξοδο της Βρετανίας στον πόλεμο ήταν η εισβολή της Γερμανίας στο Βέλγιο (και να συνδεθεί με το αντίστοιχο απόσπασμα από το σχολικό βιβλίο (σελ.77).

ΘΕΜΑ Α1

Από το σχολικό βιβλίο προτείνεται να χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες της παραγράφου «Η πολιτική κρίση στην Ελλάδα και τα «Δεκεμβριανά». «Συλλογίζομουν ότι η ειδυλλιακή Πλάκα είναι το μέρος όπου έγινε η πρώτη μάχη του Δυτικού και του Ανατολικού κόσμου», ... δημοψηφίσματος επί του πολιτειακού ζητήματος.» (σ. 135)

Από το πρώτο ιστορικό παράθεμα πρέπει να τονιστεί ότι στο τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου υπήρχαν για την Ελλάδα τρεις φορείς εξουσίας (ΠΕΕΑ, κυβέρνηση Ράλλη, κυβέρνηση Παπανδρέου). Ταυτόχρονα το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, που επικρατούσε τόσο στην επαρχία όσο και στις πόλεις με τις πολιτικές οργανώσεις που διέθετε, είχε καταστήσει σαφές ότι η μετάβαση σε επίπεδο εξουσίας μετά την

αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων θα ήταν ένα γεγονός αμφίβολο. Χαρακτηριστικό των αιτιών όμως που οδήγησαν στην ένοπλη σύρραξη μεταξύ των αντιμαχόμενων πλευρών είναι και το γεγονός ότι στη Μακεδονία η σύγκρουση πήρε τη μορφή πολιτισμικού διαχωρισμού. Η συμφωνία, παραμονές της απελευθέρωσης, μεταξύ ΕΑΜ- Κυβέρνησης Παπανδρέου ήταν παροδική και δεν απέτρεψε τη σύγκρουση καθώς «το κοινωνικό και πολιτικό ρήγμα ήταν βαθύ». Τα Δεκεμβριανά που στιγματίστηκαν από τις πολυήμερες μάχες στην περιοχή των Αθηνών και την ανάμειξη των Βρετανικών δυνάμεων τερματίστηκαν με τη Συμφωνία της Βάρκιζας, χωρίς όμως να αποφευχθεί η εμφύλια σύγκρουση.

Από το δεύτερο κείμενο οι μαθητές πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι η έναρξη του «Ψυχρού πολέμου» και η προσπάθεια ρύθμισης των επιμέρους ζητημάτων από πλευράς νικητών, όπως η «Συμφωνία των ποσοστών», φάνηκε να καθησυχάζει προσωρινά τις αντιμαχόμενες πλευρές για ένα μικρό χρονικό διάστημα καθώς οι Βρετανοί προσπάθησαν να εδραιώσουν την παρουσία τους στην Ελλάδα και να αποκλείσουν οποιαδήποτε κίνηση των Σοβιετικών. Μέλημά τους, η δημιουργία και η στήριξη κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας υπό τον Γ. Παπανδρέου, με τον παράλληλο στρατιωτικό και πολιτικό περιορισμό του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Η προσπάθεια συγκρότησης νέου εθνικού στρατού προϋπέθετε τον αποπλισμό τόσο του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ όσο της «Ορεινής Ταξιαρχίας» και του Ιερού Λόχου που αποτελούσαν το αντισταθμισμα από πλευράς κυβερνήσεως, και ενώ αρχικά διαφαινόταν συμφωνία μεταξύ των αντιμαχόμενων πλευρών οι συνομιλίες δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η ανάμειξη των βρετανικών δυνάμεων στην προσπάθεια αποπλισμού προκάλεσε την αντίδραση των ΕΑΜικών υπουργών, την παραίτησή τους και το κάλεσμα του λαού σε αντικυβερνητική διαδήλωση στις 3 Δεκεμβρίου 1944 στην πλατεία Συντάγματος, κατά την οποία διαδηλωτές σκοτώθηκαν, όταν η αστυνομία επιτέθηκε στο ειρηνικό μέχρι τότε πλήθος με αποτέλεσμα τα επεισόδια να εξαπλωθούν τις επόμενες μέρες.